

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

De Traditionibus Apostolicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

DE TRADITIONIBVS APOSTOLICIS.

DE Traditionibus Apostolicis nunc dicendum. I. quæ sit ipsarum ratio & differentia. II. quanta auctoritas, quamque certum sit illas exstare. III. quomodo sint internoscendæ.

Traditiones in proposito dicuntur doctrinæ quædam dogmata, aut etiam morum instituta, quæ Apostoli vel ex ipsius Christi ore, vel ex Spiritus sancti suggestione, accepta, viua voce tradiderunt Ecclesiæ, quæque illi aut omnino non scripserunt, aut certè non nisi obscure scripto insinuârunt. Ita duplex (in vniuersum loquendo) Apostolicarum Traditionum genus est. Quædam ad doctrinam tantum pertinent. Vt, quod mater Dei fuerit perpetuò virgo: quod veteris & noui Testamenti libri omnes & singuli sint Spiritu sancto dictante scripti: quod distinctio diuinarum personarum sit per relationes: quod Christus Dominus in cœna *elevatis oculis* in cœlum benedixerit & fregerit panem: quod etiam illa verba in consecratione calicis dixerit, *Mysterium fidei*. Et alia id genus, quæ colligit Innocentius tertius. Aliæ verò Traditiones sunt practicæ, quæ proinde ad mores siue ad usum propriè pertinent. Quanquam vix quidem vlla est Traditio ad praxim pertinens, quæ non etiam veritatem aliquam ex fide credendam cõrineat: nempe rectum id esse omnino, quod circa usum à Traditione instituitur. Cuius generis passim in materia Sacramentorum Traditiones multæ occurrunt: vt paruulos esse baptizandos; Illam esse materiam & formam Ordinis, Confirmationis, Extremæ vnctionis à Christo institutam, qua Ecclesia vtitur; Sacramenta quædam iteranda nõ esse. Huius generis est etiam Sanctorum, & Imaginum veneratio, vt habetur in Synodo septima: Item templorum vsus, luminarium, & alia-

z rum

I.

Quæ sit ratio & differentia Traditionum.

Duplex in communi Traditio- num genus.

Quædam pertinent ad doctrinæ dogmata.

In cap. Cùm Marthæ, de celebr. Missarum.

Alia ad morum instituta.

Practicæ Traditiones quatenus pertinent etiam ad doctrinam fidei.

rum similium rerum, quæ ad cultum & ceremonias Ecclesiasticas pertinent.

*Inter ipsas etiã
Traditiones pra
dictas esse di
scrimen.*

Actor. 15.

Actor. 8.

Ac est præterea in hoc genere practicarum Traditionum, quatenus practicae sunt, discrimen aliud obseruandum. Nam quædam eiusmodi instituta Apostoli tradiderunt ad certum duntaxat tempus duratura. Tale fuit Decretum illud de sanguine & suffocato, quod commemorat Diuus Lucas in Actis: Item etiam institutum illud Baptismi in nomine Christi. De quo etiam legimus in eadem Historia. Si tamen solius Christi (vt multorum sententiã est) mentio in eo Baptismo fiebat, & nõ etiam exprimebatur Trinitas. Alia verò absq; vlla limitatione temporis tradiderunt Apostoli.

*Quadam Tra
ditiones practi
cae mutari non
possunt.*

3. parte q. 66.
ar. 6. ad 1. arg.

*Alia quadam
Traditiones mu
tari possunt.*

Inter quæ rursus est differentia, quod quædam huiusmodi sunt, vt ne ab ipsis quidem Apostolis ex officio & auctoritate sua propria, atq; adeò nec ab Ecclesia vquam mutari posse credantur, seclusa extraordinaria aliqua & peculiari reuelatione Christi. Huiusmodi sunt ea, quæ Apostoli ex ore ipsius Christi Domini acceperunt: vt illa quæ pertinent ad substantiam Sacramentorum. Itaq; si aliquando Apostoli Baptismum in solius Christi nomine contulerunt, id Diuus Thomas & alij Theologi aiunt fecisse eos ex peculiari Christi Domini reuelatione pro eo tempore, quo nomen ipsius celebrari quàm maximè oportebat. Alia fuerunt ab Apostolis tradita absq; certa quidem temporis determinatione, sed quæ illi tamen ex auctoritate & officio proprio, Spiritu sancto suggerente, ad vtilitatem Ecclesiæ, circumstantiis temporum ac rerum omnibus consideratis, instituerunt. Et quæ huiusmodi sunt, quemadmodum Apostolica auctoritate, sic requirentibus temporum circumstantiis, constitui potuerunt, ita etiam postmodum

ab eo

ab eo, qui Apostolica auctoritate fungitur, hoc est, à Romano Pontifice, mutari & aboleri, sicut & alia quoq; de nouo institui possunt. Vt enim circumstantiæ rerum progressu temporis variantur, sic etiam oportet rationem Ecclesiasticæ gubernationis esse in quibusdam rebus alio atq; aliò tempore variam.

Atque ad hoc sanè genus multi ritus Ecclesiæ veteris pertinuerunt, qui modò non sunt in usu. Vt communio Laicorum sub ytraque specie, & aliquando quidem omnium, quicumque sacrificio Missæ interessent, & alia id genus, quæ in variis materiis Theologicis commemorantur. Hæc igitur Traditionum Apostolicarum varietas est. De quibus tamen hoc loco præcipuè tractamus, non quatenus ad praxim pleræq; illarum pertinent: sed quatenus, vt suprà diximus, omnes illæ ad fidei veritatē quadam etiam ratione spectant; nempe vt credi certè debet eas omnes esse rectas. Qua quidem ratione immutabiles omnes sunt. Nam quod semel verè per fidem credimus, ita esse aut non esse, sic rectè fieri aut nō fieri, ad tempus, siue perpetuò, &c. id semper manet de fide verum. Non enim, vt gubernationis, sic etiã veritatis ratio cum tempore & rerum circumstantiis mutatur. De primo igitur puncto hæc sint satis, quæ fusiùs Melchior Canus & alij multi Theologi persequuntur.

QUOD ad secundū attinet, non dubitatur, quin si quæ sint dogmata ab Apostolis, Spiritu sancto suggerente, vel Christo auctore, tradita viua voce, perinde illa infallibilem auctoritatem habeant, ac si scripta fuissent. Neque hoc propriè vlli hæretici negauerunt. Intelligunt enim, doctrinam sacram infallibilem esse, non quia literis & atramento expressa est, sed hoc ipso quod est diuina, siue literis siue viua voce declaretur. Sed contro-

Traditiones omnes, qua ratione ad fidem spectant, esse immutabiles.

Lib. 3. de locis.

II.

Quæ sit Traditionis certitudo & auctoritas.

Quis propriè status sit controversiæ de Traditionibus cum hæreticis.

uerſa omnis eſt, vtrum aliqua eiufmodi dogmata Apoſtoli viua voce tradiderint ſiue ſcripto, quæ nunc etiam in Eccleſia ſuppeditent ad fidei controuerſias finiendas argumentum infallibile. Ac negant hæretici non modò recentiores noſtri, ſed etiam veteres penè omnes. Omnibus enim hæreticis hoc ferè in more fuit poſitum, vt ad Scripturas ſolas prouocarent, nec vllum præterea fidei principium admitterèt. Sic Arrius, Neſtorius, Eutyches, Dioſcorus, fecerunt, vt ^a Baſilius Ancyranus Epiſcopus refert, in confeſſione, quam exhibuit ſeptimæ Synodo. Sic etiam Iconomachi, vt ex eadem Synodo patet. Sic Aëriani, vt auctor eſt ^b Epiphanius. Sic Marcion & Valentinus, vt videre eſt apud ^c Tertullianum. Sic VVicteſſus apud ^d VValdenſem. Sic deniq; Lutherani Caluianiq; omnes. Fundamenta verò illorum eiufmodi fanè ſunt, vt etiam ex illis ipsis, aduerſus eos optimo iure retortis, Catholicam Traditionum aſſertionem, quemadmodum videbimus, facile ſimus probaturi.

Primum autem eſt tale: Traditiones eſſe aliquas Apoſtolicas, quæ non etiam ſcriptæ ſint, tum demum cõcedi oporteret, ſi non omnis doctrina diuinitus reuelata mandata eſt ſacris literis. At omnis prorsus eiufmodi doctrina ſacris literis conſignata eſt. Perperam igitur tales aſſeruntur Traditiones. Id confirmant ex Apoſtolo, qui Scripturam affirmat *utilem eſſe, vt perfectus ſit homo Dei ad omne opus bonum inſtructus*. Quo loco peculiariter Kemnitius vrget, quòd pluribus etiam verbis Apoſtolus eam Scripturæ vim atq; vſum declarauit. Ait enim, *utilem eſſe ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudendum in iuſtitia*. Vnde cõcludit Kemnitius ſufficere ipſam poſſe etiam Euangelij miniſtro, vt omnes partes ſui muneris explere poſſit. Et accedit huc fanè quod in Deute-

rono-

Cõmune fuiſſe omnibus ferè hæreticis à Traditionibus ad Scripturas ſolas prouocare.

a In Synodo ſept. anathemat. 7. Idem de Arrianis Aug. lib. 1. cõtra Maximin.

b Hæreſi 75. *c* Lib. de præſcript.

d Lib. 2. doct. fidei antiquæ, cap. 19.

Argumentũ 1. hæreticorũ contra certitudinẽ & auctoritatẽ Traditionum.

2. Tim. 3.

Kemnit. in examine, ſell. 4. Concil. Trid.

Deuter. 17.

ronomio non iubebantur fideles credere, nisi quæ sacerdos docuisset *iuxta legem Domini*, hoc est, secundū ipsum Dei verbum; tanquam hoc videlicet ad omnia diiudicanda sufficeret. Quod cū ita sit, sine caussa (inquiunt) recipi doctrinas alias & *mandata hominum*. Id quod Pharisæis Dominus in Euangelio Matthæi exprobrauit. Quin etiam contra præceptum illud ea re committi: *Quod præcipio tibi, hoc tantum facito Domino, nec addas quicquam, nec minuas.*

Matth. 15.

Deut. 12.

Secundò, ostium ea ratione peruersis ac phanaticis erroribus aperitur. Facile enim cuius est, cū Scripturarum testimoniis destitutus fuerit, Traditionem cōminisci Apostolicam. Sic ^e Papias errorem illum suum de mille annis regni Christi in terris post resurrectionem futuri, commentitia Traditione Apostolica tueri conabatur. Quin imò Kemnitius contendit (vt postea videbimus) Traditionum prætextu errores alios qui vnquam in populo Dei fuerunt sparfos fuisse, eoque consilio & vetus & nouum Testamentum diuinitus fuisse mandatum literis, vt commentitiis Traditionibus scripto occurreretur. Adde quòd hæreticorum quidem morem & institutum Traditiones illæ redolent auriculares & clanculariæ. Cū contra Christus ^f *palam* mundo locutus sit: Et, si quid in tenebris dixit Apostolis, certè iussit, vt ^g *in lumine* id dicerent; itemque vt quod in aure audierunt *supra tecta* prædicarent. Non igitur sapiunt hæ Traditiones Christi doctrinam.

Argumentum II.

^e Euseb. lib. 3. hist. cap. vlt.

^f Ioan. 18.
^g Matth. 10.

Tertiò, doctrinæ, inquiunt, cœlestis capita eo modo Apostoli Ecclesiæ tradiderunt, qui conuenientissimus esset, vt illa perpetuò pura atq; integra in Ecclesia conseruarentur. Sed talis modus non est, vt viua voce tantum sine scripto illa tradiderint. Ergo credendum non est, il-

Argumentum III.

los sic aliqua fidei capita tradidisse. Id confirmant. Quia vel impossibile vel difficile admodum est, ut quod auditione tantum accipitur, integrum retineatur & conferuetur. Aut enim qui audit non satis assequitur, aut certe postmodum obliuiscitur, aut aliis minus deinde fideliter tradit. Quo facillè fit, ut paulatim ea ratione immutetur, & corrumpatur tandem doctrina. Itaque (quod maxime Kemnitius inculcat) & Apostoli idcirco scripserunt, ut cœlestis doctrina memoria retineri à fidelibus posset.

Quartò, auctoritatem Patrum obiiciunt. Nam ^h Augustinus inter cætera ait: *Etsi multa Christi verba & gesta scripta non sint: illa tamen scripta esse, quæ credentium saluti sufficerent.* Et rursus: ⁱ *Vbi de re obscurissima disputatur, non adiuantibus claris Scripturæ testimoniis, cohibere se debet humana presumptio.* Et ^k Hieronymus: *Sine Scripturarum, inquit, auctoritate garrulitas non haberet fidem.* Et ^l aliàs quoque ea dogmata damnat, quæ absque Scripturarum auctoritate & traditione Apostolica proferuntur. Itaque Traditionem veteris cuiusdam historiæ, quòd Zacharias Ioannis Baptista pater, fuerit is, quem Iudæi inter templum & altare occiderunt, idcirco etiam idem ^m Hieronymus reiicit, *quia de Scripturis non habet auctoritatem.* ⁿ Origenes item ait: *Sine Scripturæ testimoniis sensus nostros non habere fidem.* Item Constantinus in Cœcilio Nicæno, ut ^o Theodoretus refert: *In disputationibus, inquit, rerum diuinarum habetur Spiritus sancti doctrina præscripta. Euangelici enim & Apostolici libri, cum Prophetarum antiquorum oraculis, plene nobis ostendunt sensum numinis, proinde sumamus ex dictis diuini spiritus explicationes questionum.*

Verùm his nihil obstantibus contrariam nos omnino veritatem ex iis ipsis principiis, quæ ad suum hæretici errorem peruersè accommodant, ostendemus, eademque

Argumentum
III.
h Tract. 49. in
Ioan.
i Lib. 2. de
peccator. me-
rit. & remiss.
cap. vlt.
k In cap. 1. ep.
ad Titum.
l In cap. 1. Ag-
gri.

m In cap. 23.
Matth.
n Homil. 26.
in Matth.

o Lib. 1. hist.
cap. 7.

*Exstare Apo-
stolicas Tradi-
tiones non scri-
ptas, ex iisdem
principiis cer-
tissime proba-*

que opera & sententiam Catholicam confirmabimus, & eas quas adduximus argumentationes hæreticorum refellemus.

ATQUE vt eodem ordine ea nos principia aduersus hæreticos pro veritate vsurpemus, quo sunt ab ipsis pro mendacio perperam assumpta, sit hæc prima probatio. Apostolicæ Traditiones non scriptæ, omnino concedendæ sunt, si doctrina diuinitus reuelata non omnis est consignata sacris literis. At planè non est. Igitur Traditiones eiusmodi prorsus concedi debent. Etenim multa, tanquam à Deo reuelata, ex fide credenda sunt, quæ in Scriptura aut omnino non sunt, aut non ita sunt, vt ex illa tantum persuaderi queant, non dicam, contentiosis, sed ne moderatis quidem hominibus. Id autem supra Diui Augustini aliorumque Patrum auctoritate probaui, nuncque etiam confirmo exemplis paulò antè adductis, cum de Traditionum differentia & ratione, dicerem. Credimus enim & credidit semper Ecclesia, libros noui ac veteris Testamenti sacros esse; quod tamen ex Scripturis discere non possumus, sed ex Ecclesiæ Romanæ Traditione, à qua vel ipsi etiam Lutherani aliiq; hæretici libros sacros acceperunt. Vt (quemadmodum supra ex Diui Augustini sententia istis obiiciebamus) mirum sit eos fidem Ecclesiæ Romanæ in re tanti momenti adhibuisse, & eidem in cæteris negauisse tam facile.

Quòd si respondeant, diuina prouidentia factum esse, vt libri sacri apud Romanam Ecclesiam seruentur incorrupti, ac proinde non potuisse illam supposititios ac falsos obtrudere: Accipio sanè quod dicunt. Neque enim aliquid auctoritatis Ecclesiæ tribuendum est, exclusa Spiritus sancti cura & prouidentia. Sed cum id ita sit, cur non etiam in dogmatibus aliis, quæ Ecclesia eadem Roma-

tur, quæ perperam hæretici ad contrarium errorem suum stabilendum assumunt.

PROBATIO I.

Multa esse credenda ob Traditionem, quæ in Scripturis non sunt expressa, probatur i. exemplis.

Parte V. probatione II.

Consultantur cauillationes quibus Sellaris ab illo se argumento expedire conatur: Ecclesia tradens Scripturas credendum est. Igitur etiam tradens alia dogmata.

Romana tradit, regi illam ac protegi à Spiritu sancto concedunt, ac proinde non posse errare? Sed inquit Kemnitius, ostendant prius Ecclesiam Romanam esse verè Apostolicam, vt credamus ei. Optimè verò. Iam enim euidentissimè suprà id ostendimus.

In exam. Scff.
4. Concil. Tri-
dent.

Ibidem.

Sed quandā cauillationem potissimùm inculcat Kemnitius, vt persuadeat; non illico reliqua dogmata ab Ecclesia Rom. accipiēda esse, si ab ea Scripturas ipsas oportuit accipere. Quid enim? An ideò Synagogæ Traditiones, cōtra mandata Dei, vel olim à Iudæis fidelibus, vel etiā ab ipsis Christianis recipiendæ fuerunt, quoniā ipsas quoque Scripturas veteris Testamenti ab eadem illi Synagoga acceperunt? Ego verò ad cauillationem istam hunc in modum respondeo. Primùm, quod ad Christianos attinet, certissimum est, eos nec debuisse vnquam, neque debere iam ob Traditionem aliquam ac decretum Synagogæ recipere libros veteris Testamenti velut Canonicos ac infallibiles. Nulla enim nos illius Synagogæ sanctione legēue tenemur, quin imò ne testimonio quidem ipsius opus habemus, vt libros illos Testamenti veteris sacros esse nobis persuadeamus, cum abundè nobis ad eam rem sufficiat ipsum per se testimonium Christi & Apostolorum, quo eorum est auctoritas librorum commendata. Itaque hos quidem libros non propter Synagogæ Traditionem nos Christiani (nam Sectarij, ipsi viderint, vt rum Iudæi esse malint) recipimus, sed quia de illorum vsu atque auctoritate (vt etiam disputat D. Augustinus) à Christo ipso & Apostolis, atque à Christi Ecclesia sumus eruditi. Id autem cum ita sit, nondum nobis quidem monstrant Sectarij aliquam eiusmodi auctoritatem à qua libros sacros, & non etiam alia dogmata similiter, recipere ipsi debeamus.

*Responso ad Se-
ctariorū cauil-
lationē Kem-
nitij contra Ca-
tholicorū argu-
mentū à certi-
tudine Traditi-
onis librorū sa-
crorū pro certi-
tudine altarū
Traditionum
ductum.*

*Vnde Christi-
ani habeant ve-
teris Testamēti
libros.*

Lib. 4. contra
Faustum, c. 2.
& lib. 2. de pec-
mer. cap. 7.

Quod

Quod autem attinet ad fideles ipsos, qui fuerunt ex illo populo Iudaico, itidem planè affirmo, qua ratione illi ex auctoritate Synagogæ debuerunt recipere libros sacros, consequenter etiam debuisse ex eadem auctoritate recipere eas quidem Traditiones, quæ similiter atque libri sacri à Synagoga commendarentur. Hoc autem ita declaro ac probō. Libri illi sacri ea ratione ritè tradebantur à Synagoga, quia & communi planè consensu fidelium omnium atque ad eò totius illius Ecclesiæ, & legitimo iudicio sacerdotis, qui pro tempore in Cathedra Mosis præsidebat, commendabantur. Et voco legitimum iudicium sacerdotis illud, quod neque ex præiudicata planè sententia illius Ecclesiæ & sacerdotum antecessorum, neque ex euidenti vitio electionis personæ, neque etiam ex diuina planè prædicatione Prophetarum, aut Christi & Apostolorum (quæ manifestè erat fide & assensione digna) clarè deprehendi posset, non iam à Pastore reuera ex auctoritate ipsi diuinitus attributa decernendi de causis etiam religionis, sed à lupo, maculante & dispergente oves, proficisci. Quodcunque enim sacerdotis iudicium tale esse manifestè aliquo modo ex dictis deprehendi non potuit, ei omnes fideles illius Ecclesiæ tanquam sententiæ Superioris sui & Præpositi ex Mosaica Cathedra profectæ, acquiescere atque obtemperare oportuit, iuxta ^a præceptum Domini: & consequenter iudicium fuit legitimum Pastoris veri, cuius videlicet opera & auctoritate Ecclesiam quoque illam Deus regi voluit.

Iam igitur, si quæ etiam Traditiones communi illius Ecclesiæ consensu & legitimo Mosaicæ Cathedræ iudicio, similiter atque libri illi sacri commendabantur, eas

Aa etiam

Quatenus Traditiones etiam non scripta debuerint recipi à populo Iudaorum.

^a Deut. 17.

etiam consequenter fuisse à fidelibus item recipiendas affirmo: quales profectò fuerunt quædam bonæ ac sanctæ Traditiones illius populi, quæ vel ad interpretationem ipsius scriptæ legis vel etiam ad quendam quoque cultum (vt in confutatione secundi argumenti hæreticorum, videbimus) spectabant. Etenim vt tota illa Ecclesia erraret, sententiamque sequens ex Moyſis Cathedra prolata, quam ipsa amplecti deberet (in re nimirum dubia aut nõ aliter diuinitus ac manifestè præiudicata) falleretur, diuina^b promissio obstabat. Quamobrem & Christus ipse, quæcunque dicerent Pharisei & Scribæ ex sententia illius Cathedræ, fieri^c imperabat. Nam *de malis etiam Propositis* (inquit D.^d Augustinus) *plebem securam faciebat, ne propter illos doctrinæ salutaris Cathedra desereretur, in qua (cùm scilicet agitur de re dubia, nec aliter manifestè ab ipsa Ecclesia præiudicata) coguntur etiam mali bona dicere. Neque enim sua sunt quæ dicunt, sed Dei qui in Cathedra unitatis doctrinam posuit veritatis.* Atque inde etiam est, quòd licet olim Prophetæ diuinitus missi, multa contra vitia & errores quibus subinde obstringebantur in illo populo, cùm alij, tum etiam (vt apparet) ipsi quandoq; sacerdotes, vt priuata personæ, qui proinde ex auctoritate illius sacerdotij & Cathedræ Moyſis ob infidelitatem decidebant, illiusque ad eò titulum non nisi perperam sibi ad defensionem erroris vendicabant: tamen nunquam eiusmodi Prophetæ in gradum ipsum auctoritatis sacerdotum, eerritudinemque per se Mosaicæ illius Cathedræ sunt inuecti, nec aliam ipsi Cathedram tanquam altare contra altare erexerunt: vt verissimè, etiam Donatistis hæreticis ab Augustino & aliis Catholicis iam olim est responsum. Sic enim in breuiculo collationis Augustini &

^b Dent. 17.
Malach. 2. & c.

^c Matth. 23.
^d Epist. 166.

Tom. 7. operū
D. Aug. c. 4. il-
lius libri, non

& aliorum Catholicorum cum Donatistis, legimus: *De Prophetis etiam, quia dixerant Donatista non eos communicare illis in quos mala tanta dixerunt: Responderunt Catholici, quod unum templum fuerit, quo uniuersi utebantur, nec QUEMQUAM Prophetarum, qui tanta dixerunt in malos, constituisse sibi (audiant Sectarij) aliud templum, sacrificia, aut SACERDOTES.*

Quæ autem dogmata seu traditiones non erant probatæ communi consensu illius Ecclesiæ, nec iudicio Moysicæ Cathedræ ita legitimo, ut antè explicauimus; cæ quidem minimè idcirco debuerunt recipi ab Iudaico populo, quoniam libros sacros ab illa Ecclesia traditos, recipere eis debuit: non enim illæ similiter atque ipsi libri, neque eadem auctoritate, proponebantur. Ac tales omnino fuerunt Traditiones illæ contra mandata Dei, quas Christus etiam ipse manifestè ostendit, nequaquam defendi posse tanquam ex Moysi Cathedra, quæque procul dubio etiam vel manifestè ex præiudicata sententia Ecclesiæ erant damnatæ, vel ante ipsam certè testificationem Christi, legitimorum sacerdotum iudicio, minimè receptæ, sed tantum toleratæ; sicut multæ tales corruptelæ in illo populo, præsertim ad interitum Synagoga propius tendente, corrigi satis per sacerdotum auctoritatem non potuerunt. Item etiam eius generis fuit maximè sententia Synagogæ de Christi & Apostolorum doctrina; siquidem propter testimonium Christi & Apostolorum, manifestè diuinum, non eam sententiam ex Cathedra Moysis p̄ficisci, sed illi potius repugnare, & quasi euanidam esse (iuxta diuinas prædictiones) iam iam morientis Synagogæ vocem, omnes prudenter poterant & debebant credere.

Quæ cum ita sint, firma prorsus nostra argumentandi forma manet ab auctoritate videlicet Ecclesiæ Catholicæ

valde longè ab initio.

Quas traditiones non oportuerit recipi à populo Iudaico,

in tradendis libris sacris ad certitudinem aliorum dogmatum, quæ eadem Ecclesia similiter tradit: Quin imò magis etiam id argumentum nostrum, Sectariorum illa cauillatione, quam ex Traditione Synagogæ petunt, confirmatum iam est. Ostendimus enim, Iudaici etiam populi temporibus, firma quoque consequentia rationis probari potuisse, illa dogmata fuisse certa, quæ ex eadem auctoritate, & similiter atque ipsi libri Canonici, tradebantur. Quantò igitur nunc magis ea consequentia, in quaestione de auctoritate Traditionum Ecclesie Catholicæ valebit, quæ & illustriores longè quàm Synagoga, de veritate promissiones habet, nec est porro unquam ipsa defectura, antiquanda uè (sicut Synagoga) per aliquam aliam formam legitimæ religionis?

¶ Parte V. probat.

In lib. de erroribus Anabaptist.

¶ Lib. 10. de Genesi, ad litteram, cap. 23.

Verùm ut alia Traditionum non scriptarum exempla (præter ipsam Traditionem^p Scripturæ) de quibus suprâ etiam dictum est, nunc præteream, certè quædam ob diuinam reuelationem credi debere, quæ scripta non sint, vel Lutheranorum testimonio conuincere possumus. Nam, ut Ioannes quidam Gastius, & ipse Lutheranus, commemorat, cum Basileæ à Lutheranis & Anabaptistis aliquando fuisset instituta disputatio: ex maleque intellectis Scripturis Anabaptistæ colligerent, paruulos baptizandos non esse, & alia quædam id genus peruersa dogmata; non habuerunt tandem Lutherani quod contra obicerent, nisi communem Patrum atque ad eam Ecclesie consensum, quæ illos Scripturæ locos aliter intellexerit, atque Anabaptistæ interpretarentur. Et certè D. Augustinus sentit, consuetudinem baptizandi paruulos Traditione non scripta niti.

At enim, possunt tandem (inquit Kemnitius) eius etiam generis dogmata (quod ad rem ipsam attinet) ex Scripturis

pturis confirmari, sicut etiam sunt confirmata à Patri-
bus. Quanam obsecro ratione tandem? Nunquid clarè
& euidenter? Non certè: sed benè quidem, vt res quæ sint
ipsi Scripturæ analogæ & consentaneæ, & quarum ratio
atque vis, adhibita forma cuiusdam argumentationis,
magis aut minus propè (vt est conditio subiectæ mate-
riæ) ex Scriptura ipsa deduci possit. Hoc autem modo,
quanam obsecro Traditio Ecclesiæ Catholicæ per Scri-
pturam etiam confirmari non potest? At sunt etiam ea-
rum Traditionum quædam à Scriptura abhorrètes, imò
pugnantes cum Scriptura. Ita quidem Sectarij ipsi iudi-
cant. Sed Ecclesia ipsa Christi vera & Catholica, cuius
iudicio qui repugnant, hæretici sunt, secus iudicat.

Accedit, quòd Scriptura ipsa non obscure declarat,
verbo ten^o Apostolos multa tradidisse, quæ certè omnia
iplos literis mandasse, nunquam poterunt probare Sc-
ctarij. ¹ *Quæ audisti* (inquit Apostolus) *à me per multos te-*
stes, hæc commenda fidelibus. Et rursus: ² *O Timothee, deposi-*
tum custodi, hoc est, vt pluribus verbis persequitur vetus
auctor Vincentius Lyrinensis, doctrinam quam à me au-
diuisti. De qua item doctrina iterum eum sic admonet:
Formam (inquit) *habe sanorum verborum, quæ à me audisti,*
bonum depositum custodi. Atq; etiam ad Thessalonicenses:
³ *State, inquit, & tenete traditiones, quas accepistis, siue per epi-*
stolam, siue per sermonem. Quo ex testimonio luculenter
fanè Diuus^x Basilius & ^y Chrystomus & alij Patres, vt
postea videbimus, auctoritatè Traditionum non scripta-
rum confirmant. Item: ^z *Laudo, inquit, vos quòd sicut tra-*
didi vobis præcepta mea tenetis, &c. Et ibidem: *Cætera, cum*
venero, disponam. Ex quo etiam loco Diuus Augustinus
constare putat, quæ cæremoniæ in sanctæ Eucharistiæ ce-
lebratione passim, atque vbique similiter, in Ecclesia ad-

*Aliquanò scri-
pta, esse credē-
da probatur 2.
Scriptura testi-
monis.*

*2. Tim. 2.
1. Tim. 6.*

*Lib. cōtra hæ-
reticos.*

2. Theff. 2.

*x Lib. de Spir.
sancto, c. 29.
y Homil. 4. in
epistol. 2. ad
Thessalon.
z 1. Cor. 11.
Epist. 118 ad
Ianu. c. 6.*

Epist. 1. versu
12.

Acton. 1.

Ioan. ultimo.

Acton. 20.

Obiectio Secta-
riorum contra
testimonia Scri-
ptura pro Tra-
ditione.

hiberi sint solitæ, eas à Diuo Paulo sine scripto traditas esse. Præterea Diuus Ioannes: *Plura, inquit, habens vobis scribere, nolui per chartam & atramentum: Spero enim me futurum apud vos & ore ad os loqui.* Nec dubium est, quin toto illo tempore, quo post resurrectionem Christus cum discipulis suis versatus est, & locutus de regno Dei (vt Lucas refert) plurima Ecclesiæ salutaria eos docuerit, ex quibus pauca tamen illi literis prodiderunt. Neq; verò tacuisse illos prorsus credendum est, sed viua voce pleraq; ex illis Ecclesiæ tradidisse. Ioannes rursus ait: *Sunt & alia multa, qua fecit Iesus, qua si scriberentur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse, qui scribendi sunt, libros.* Sicut autem multa Christi facta scripta non sunt, ita procul dubio multa verba atq; præcepta illius, quæ Apostoli minimè quidè negligenda putârunt, sed ad vtilitatem Ecclesiæ viua voce tradiderunt. Vnde etiam Diuus Paulus dictum illud Christi commemorat, ab Euangelistarum nemine scriptum: *Beatius est dare quàm accipere.* Neq; verba hæc solum, sed etiam ipsa sententia planè (quidquid Kemnitijs & alij Sectarij fingant) in Euangelica historia desideratur. Vbinam enim illa comparatio in Euangelijs perspicuè significata est, non modò bonum esse in alios esse munificum, sed etiam melius, quàm beneficium accipere?

Iam verò, quæ ad infirmendas has Traditionum probationes ex Scriptura à Catholicis duci solitas, Sectarij disputant, nullius profectò sunt ponderis. Contendunt, singulos quosq; Scriptores sacros, noui Testamenti, eo consilio ac in eum vsum fidei dogmata mandasse literis, vt doctrinâ cœlestis custodita scriptis tutior esset à commentitiarum Traditionum corruptelis. Nos verò, quin pleraque ab Apostolis (præsertim à Diuo Paulo) aduersus

fus adulterinas Traditiones hominum, scripto disputata
sint, minimè quidem negamus. Oportuit enim etiam
absentes, vt & res postulabat, & occasio dabatur, ab ipsis
Apostolis quoad superstitēs fuerunt, doceri, & de erro-
ribus qui erant vitandi commonefieri, quò ita demum
auctoritate Apostolica, partim scriptis, partim prædica-
tione Ecclesia Christi facilius coalesceret. Cæterum id
fuisse cōsiliū Apostolorum, vt quicquid esset fidei dog-
matum, hoc totum scriptis mandarent, nec nisi Tradi-
tione ab ipsis scripta in Ecclesia deinceps custodireturi
planè commentum est Sectariorum vanissimum, quod
ptobare non possunt. Quis enim locus in Scriptura noui
Testamenti est, vbi vel vnus vel aliquis Apostolorum
vel omnes illi omnia fuisse scribēda significauerint? Non
certè vel omnes simul, vel aliqui eorum id asseuerarunt.
Quisnam illorū igitur? Sanè discussit Kemnitius scripta
omnia & libros noui Testamenti, vt tale aliquod testi-
monium de consilio eiusmodi Apostolorum inueniret,
sed nihil omnino in eo genere inde proferre potuit, quo
planè concludatur omnia prorsus dogmata fidei man-
data literis fuisse, nisi quòd præstigiis quibusdam, & ne-
scio qua proluxa verbositate Lectori fucum videtur fa-
cere. Etenim cogitur ipse tandem agnoscere nullum ali-
quem noui Testamenti Scriptorem omnia fidei dogma-
ta fuisse in aliquò libro complexum, ne ipsum quidem
Diuum Paulum in Epistola ad Romanos, quam tamen
illi alioquì, propter doctrinæ copiam, appellare solent
Christianæ fidei methodum. Hoc autè concessio (quod
certè est eidentissimum) manifestè consequitur, nul-
lum Apostolorum vel Euangelistarum vnquam signifi-
cauisse omnia omnino fidei dogmata fuisse scribenda.
Quicumq; enim illorum aliquid fuisse scribendum dixit,
non

In examine
sess. 4. Conci-
lij Trid.

Ita Kemnit.
cū agit de
illa epist. loco
citato.

non nisi de iis fidei dogmatibus, quæ ipse scripserat aut instituebat scribere, id dixit: Sicut ex omnibus eiusmodi locis noui Testamenti, in quibus scriptio fit mentio apparet. Ita fit, ut nullus omnino eorum Scriptorum significauerit, aut dixerit, omnia dogmata fidei fuisse scribenda, sed quædam, nempe illa, quæ ipse instituit scribere. Quid igitur est, quod ex Scriptura noui Testamenti conatur nobis persuadere Kemnitius omnia fuisse scribenda, si neque omnes, neque aliqui Scriptores noui Testamenti, neque ullus illorum id significauit aut dixit?

At vrget Kemnitius. 1. propterea scripsisse illos sacros auctores, ne habere locum possent cõmentitiæ Traditiones. 2. Significare etiam, se illa eadem scribere, quæ antea voce tradiderat. 3. Id fecisse ut credentes salui esse possint. 4. Non satis esse putauisse, si aliquos mitterent, qui verbo doctrinam explicarent, sed adiunxisse etiam literas, ut absentes illi, quænam esset doctrina Apostolica, certò cognoscere possent. 5. Voluisse ad eos scribere, qui ab ipsis quidem Apostolis viua voce coram non erudiebantur: quales nos etiam sumus, & reliqui omnes fideles, quibus videre & audire ipsos Apostolos non contigit. 6. Si ipso tempore Apostolorum, scriptis Apostolorum aduersus fictitias Traditiones opus fuit: multò magis postremis his temporibus. 7. Vocasse Apostolum Scripturam suam Canonem & Regulam, quam qui sequerentur, pacem essent habituri. 8. Scripsisse illum ita, ut intelligi posset mysterium Christi, atq; etiã illa, quæ extruenda essent super id fundamentum: præter quæ nihil amplius est desiderandũ, &c. Hæc enim præcipua capita probationis Kemnitianæ sunt, ad quæ reuocantur omnia, quæ prolixè & verbosè de hac ille re frustra inculcat & repetit. Quibus nos breuiter & ordine sic respondemus.

I. Quod

a Luc. 1. Ioan. 21. Actor. 15. Rom. 15. 1. Cor. 5. 2. Cor. 1. Galat. 1. Philipp. 3. 2. Thessa. 3. Ephes. 3. Hebr. 13. 1. Petri 5. 2. Pet. 3. 1. Ioan. 1. 2. 5. &c.

b Coloss. 2. 2. Cor. 1. & 2.

d Ioan. 20.

e Actor. 15. 1. Cor. 4. 1. Petri 1. 12.

f Coloss. 2. &c.

g Galat. 6.

h Ephes. 3.

i 1. Cor. 1. 10. 1. Petri 1. 12. 1. Ioan. 1. 2. 5. &c.

1. Quòd voluerint Apostoli scriptis etiam suis confutare commentitias priuatorum hominum Traditiones; id sanè nō idem est, atq; voluisse, vt nullæ exstarent communi Ecclesiæ auctoritate probatæ atq; custoditæ Traditiones non scriptæ. Multum enim inter has & illas Traditiones differt: nec nos illas, sed has defendimus: nec Sectarij disputationem vllius Apostoli, aut Euangelistæ, aut Orthodoxi alicuius Patris proferre possunt, aduersus communem aliquam ipsarum Ecclesiarum Traditionem, institutam; sicut iam ipsi Sectarij contra receptas à cuncta Christi Ecclesia Traditiones, ex insolentissima insania (vt postea ex Augustino audiemus) disputant. Quin imò & ipse D. Paulus communem vsum & Traditionem Ecclesiarum opponendam cōtentiosis hominibus existimauit.

2. Frustra verò isti laborant, vt ostendant illa eadem, quæ ante Apostoli viua voce tradiderant, postea etiam scripsisse. Quis enim hoc negat? Quòd autem OMNIA prorsus quæ voce tradiderunt, mandârint etiam literis, id verò est, quod nusquam (vt antè ostendi) in Scriptura noui Testamenti Sectarij legunt. Itaq; D. Irenæus, cū antè dixisset, *Euāgelium quod prius Apostoli præconiauerunt, postea ipsos per Dei voluntatem nobis in Scripturis tradidisse fundamentum & columnam fidei nostra futurum*: tamen paulò pòst nihilominus disertis verbis docet, solitos fuisse Orthodoxos ad Traditionem Apostolicam præter Scripturam prouocare hæreticos, sicut suprâ etiā illius verba recitauimus. Vnde perspicuè apparet non omnia omnino dogmata, quæ ad Euangelicam doctrinam pertinent, significasse ibi Irenæum fuisse mandata literis (vt perperam Kemnitius contendit) sed præcipua quædam eius capita, qualia sunt de vita & morte Christi & redem-

Qua contra commentitias priuatorum hæreticorum Traditiones ab Apost. disputata sunt, frustra obici contra Tradit. Ecclesiæ.

Lib. 3, c. 1.

Eodem lib. cap. 2.

B b ptione

ptione generis humani per ipsum facta, & reliqua, quæ ipsi certè quatuor Euangelistæ literis consignauerunt. De horum enim Scriptura duntaxat se ibi loqui declarat Irenæus (quam etiam verissimè columnam nostræ fidei atq; fundamentum appellat) nō autem de omni doctrina fidei, neque etiam de tota Scripturanoui Testamēti, vt Kemnitius comminiscitur, Irenæi sentētiā suo more deprauans.

In exam. sess.
4. Conc. Trid.

3. Ita, nec sequitur, illos libros continere omnia fidei dogmata, qui ideò scripti dicuntur, vt credētes salui fiant. Non enim vniuersa solūm fidei doctrina, sed quæcunq; etiam eius pars ad eum finem traditur, atque ad eò scribitur: nempe, vt credendo illam, & (quatenus id quidem necesse sit) reliquas omnes partes doctrinæ, salutem cōsequi valeamus. Vt præteream plerosq; Scripturæ libros ferè continere præcipuos illos articulos, quos absolutè quidem & explicitè satis est fideles scire & credere, vt salutem consequi possint. Sed patere tamen doctrinam fidei multò, quàm illos articulos, latiùs, suprā explicauimus.

Parte V. pb. 1.

4. Literas autem ad nuncios ideò Apostoli quandoq; etiam addiderunt, quoniam vel homines nimirum mittebant priuatæ auctoritatis, quam proinde Apostolico quasi sigillo communicare oportuit, vt fidem certiolem mereretur; vel quia exemplū etiam Decreti, Apostolici Concilij, cum pluribus absentibus communicandū fuit, Act. 15. At Ecclesiæ auctoritas, qua nobis Traditiones Apostolicæ quædam non scriptæ commendantur, non priuata, sed cōmunis & infallibilis auctoritas, tanquam columen firmum veritatis est, cui etiam sine sigillo & literis Apostolicis fidem necesse est adhibere.

5. Iam

5. Iam antè diximus, in illis quidem Ecclesiæ initiis, superstitibus adhuc Apostolis, omnes oportuisse, ad maiorem conciliandam doctrinæ auctoritatem, Apostolico ministerio vel voce in præsentia vel scripto in absentia erudiri. Apostolis autem vita defunctis, ipsius etiam Ecclesiæ per illos plantatæ auctoritatem clarissimam factis fidelibus esse debuisse, ut crederent quoque; viuæ vocis Traditiones Apostolicas ab Ecclesia propositas atque commendatas. Itaque accipio sanè quod profite tur Kemnitius, si tam certò constaret, eas, quæ nunc proponuntur Traditiones Apostolico titulo, doctrinam Apostolicam continere, quàm ipsam Scripturam, quæ pro Apostolica iam habetur, ab omnibus tales Traditiones equè atque Scripturam ipsam esse recipiendas. Accipio hoc, inquam, atque ita deinde subsumo: Omnino æquè certò utrumque constat: nempe eiusdem Ecclesiæ auctoritate, à qua sola similiter certò & infallibiliter accepimus, libros illos, qui Apostolorum nomine sunt inscripti, esse planè Apostolicos. Consequitur igitur, vel ipsis Sæctariis iudicibus, Traditiones quas Ecclesia Catholica, ut Apostolicas commendat, æquè ab omnibus recipiendas esse, atque Scripturas ipsas Apostolicas.

*Confirmatur
Trad. auctori-
tas ex eo quod
concedunt Sæ-
ctarij.*

6. Verum quidem est, multò etiam nunc magis Scripturæ Apostolicæ aduersus commentitias Traditiones particularium seductorum, quæ cum vera Traditione Apostolica scripta, & non scripta, pugnent, usum esse posse. Sed ut tempore ipso Apostolorum nullus vnquam Scripturæ Apostolicæ contra Traditiones communi Ecclesiæ sententia & auctoritate receptas usus fuit, ita neque illis futuris temporibus esse aut potuit aut debuit: cum eodem spiritu veritatis, omni tempore Ecclesia regatur.

7. Non modò Scriptura vniuersa, sed etiam illius pars rectè dicitur Regula fidei, & Canon, modo suo sufficiens ad id quidem infallibiliter credendum quod tradit. Cæterùm Apostolus nusquam dixit, vel suam aliquam, vel etiam totã Scripturam esse *SUFFICIENTEM* fidei Regulã seu Canonem in omnibus omnino quæst. Sed dogma quoddam certè quod aduersus Galatarum errorem confirmarat, rectè dixit esse fidei quandam Regulam & Canonem: nempe illud quod his verbis expresserat: *In Christo Iesu neq, circumcisio aliquid valet neq, præputium, sed noua creatura.* Tum subiunxit: *Quicumque hanc Regulam sequi fuerint, pax super illos & misericordia.* Nempe quia & eum etiam articulum de salute per solum Christum parua vel maximè tenere necesse est, ad veram animi pacem atq; iustitiam beneficio diuinæ misericordiæ comparandam. Cùm igitur Kemnitius contendit, nõ posse Regulam fidei id appellari, quod ad omnes omnino quæstiones fidei non sufficiat: non tam contra nos contendit, quàm cõtra ipsum Apostolum Paulum, qui vnum quoddã fidei dogma (sicut iam dictum est) vocat etiam suo modo credendi Regulam: quæ proinde, si materia quidem, de qua propriè est id dogma, spectetur, additamento non indiget, vt de amussi & regula ratiocinatur Diuus Basilius, à Kemnitio non intellectus.

8. Sanè verò, si non ita & D. Paulus & reliqui Apostoli scripssissent, vt intelligi tandem posset, quid de Christi mysterio & reliquis fidei dogmatibus, quæ scripto tractarunt, dicerent, frustra scripssissent. Sed qua tandem ratione hinc sequitur, omnia prorsus dogmata, quæ quomodocunq; pertinerent ad structuram fidei, Apostolos tractauisse? Certè nusquam hoc illi dicunt, vt antea demonstratum est. Neque verò, si quædam intelligibiliter satis

Aposto-

*Aliquam etiã
partem doctrinæ
fidei posse
dici Regulam.*

Galat. 6.

*Kemnitium cõtra
D. Paulum
disputare.*

Lib. 1. contra
Eunom.

Apostolus scripsit de ipso mysterio Christi, ideò omnia omnino, quæ in Scriptura sunt illius & aliorum Apostolorum, putare debemus esse prorsus clara & intellectu facilia. Quin imò quædam sunt & in D. Pauli epistolis & in aliis libris sacris intellectu difficilia, quæ instabiles homines deprauant ad suam perditionem, vt superius ex D. Petri sententia satis conuicimus. Est igitur planè commentitium quod Sectarij dicunt, absoluto atque perfecto iam vniuerso Scripturæ noui Testamenti Canone, nihil præterea de dogmatibus fidei superesse, quod illo non fuerit comprehensum, ideoque non licere iam ad Traditionum probationem vsurpare, quod Diuus Paulus ad Thessalonicenses, de Traditionibus per sermonem acceptis, scripsit, cùm nondum esset Scripturarum Canon completus. Defendimus enim hætenus, probari nulla ratione posse, quòd in ipsa etiam tota Scriptura comprehendantur omnia.

Quæ cùm ita sint, falsissimum illud est, quod hæretici putant, Dei verbum vniuersum sacris libris contineri. Rectius ac verius multo de reuelata doctrina siue de verbo Dei Orthodoxi docent, cùm aiunt: Dei verbum duplex esse, siue potius dupliciter illud existere: impressum, & expressum. Impressum dicitur vt interna notitia Prophetæ vel Apostoli, quem Spiritus sanctus inspiratione sua primò docuit, cõrinetur. Expressum autem, vt idem per Prophetas & Apostolos est hominibus aliis patefactum. Hoc rursus verbum expressum esse item duplex: Vnum quod dictante Spiritu sancto Apostoli aut Prophetæ literis consignârunt. Alterum quod viua voce tradiderunt. Proinde doctrinam reuelatam siue Dei verbum latiùs multò patere quàm Scripturam, neque illud esse ad mutas literas alligatum. Itaq; & ante legem scri-

2. Petrij.

Orthodoxa doctrina de Dei Verbo.

Dei Verbum impressum.

Idè expressum.

Scriptum. Non scriptum.

Verbū Dei latius patere, quam Verbum scriptum, probatur.

ptam per Moysen, in Ecclesia fuit procul dubio doctrina reuelata aliquarum Propositionum fidei, atq; ad eò Dei verbum, quod proinde viua vocis Traditione custodiebatur. Sed & Ecclesia ipsa Christiana, Apostolorum & Euangelistarum scriptis est antiquior; neque tamen illa vnquam verbo Dei siue doctrina reuelata caruit. Prius enim Apostoli Euangelium viua voce quàm scriptis tradiderunt. Vt videre est apud ^a Eusebium, & ^b Hieronymum, item què apud Diuum ^c Chrysostomum. Quod ipsum Diuus Lucas initio Euangelij sui apertè indicat, cum sic præfatur: *Quoniam multi, inquit, conati sunt, ordinare narrationem, quæ in nobis completa sunt, rerum, sicut TRADIDERUNT nobis, qui ab initio ipsi viderunt & ministri fuerunt sermonis; visum est mihi assecuto omnia à principio diligenter, ex ordine tibi scribere, optime Theophile.* Quæ ratione igitur verbum Dei aliquando totum Traditione consistebat, eadem nunc etiam quadam ex parte in Ecclesia (vt probaui) viuæ vocis Traditione conseruatur: vt eo verius sit illud, quod de Ecclesia Dominus prædixerat per Isaiam: *Verba mea, quæ posui in ORE tuo, non recedent de ORE tuo, & de ORE seminis tui, amodò & vsque in sempiternum.*

^a Lib. 3. hist. cap. 24.
^b In Catalog. script. Eccles. de Matth. & de Ioanne.
^c Homil. 1. in Matth.
 Lucæ 1.

Isai. 59.

Responsio ad l. argumentum Sectariorum.

QUIBUS rebus explicatis, nullo iam negotio conuclitur primum illud hæreticorum fundamentum supra positum. Nam quod ex Apostolo assumunt, Scripturam, doctrinam vtilem ad omnia continere, id non ita intelligi debet, quasi ipsa sola propriè & per se omnia distinctè tradat, quæ vel credenda vel facienda sunt, sed quoniam quæ sunt credenda & facienda, aut ipsamet tradit, aut certè regulam indicat, ex qua ea sint discenda, nempe Ecclesiæ & Traditionum auctoritatem, quam ipsa quoque Scriptura commendat. Hoc modo Apostolus vult, & Ortho-

Orthodoxi etiam docent, Scripturam continere quæ sunt ad salutem necessaria; vt superius etiam explicauimus. Ita fit, vt suus etiam Traditionibus sit locus: atque etiam, vt ea quidem ratione, ministro Euangelij (quod vrgebat Kemnitius) utilis Scriptura sit ad munus suum absolutè explendum: siquidem eum ipsa admonet Ecclesiæ quoque & Traditionum auctoritate in functione muneris Ecclesiastici esse vtendum.

Parte V. probat. 2.

Quod verò in primo illo fundamento Sectariorum ex Deuteronomio addebatur, credendum esse sacerdoti iudicanti secundum legem & non aliter, libenter id sanè damus Sectariis. Sed duo tamen hîc eos meminisse oportet. Alterū, quod, vt paulò antè dicebamus, lex siue Dei verbum latius multò quàm lex siue Dei verbū scriptum patet. Alterum, quod nemini subditorum tamen fas erat iudiciū sibi de Iudicis sui sacerdotisq; definitione arrogare (cū res aliter manifestè præiudicata nō erat) num diuinæ legi esset consentanea; quin simpliciter oēs iubebantur sacerdoti de rebus controuersis aliquid statuenti acquiescere. *Qui enim, inquit, superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, morietur homo ille.* Itaque cū sine contradictione vlla obedire homines iussu sunt sacerdoti iudicanti secundum diuinam legem; persuadere sibi etiam diuinitus iussu sunt, illum cū de rebus cōtrouersis iudicabat, omnino iudicare secundum diuinam legem: Quod ipsum multò etiam maximè persuadere nobis de summo Ecclesiæ Pastore, cū ex Traditione Ecclesiastica controuersias religionis definit, nunc iubemur.

Parte V. probat. 2.

In eo quod Scriptura dicit obtemperandum esse sacerdoti iudicanti secundum Dei legem, quid sit considerandū.

Deut. 17.

Neque verò (quod in eodem argumento addebatur) si Traditiones Ecclesiasticas sequimur, ea hominum instituta sequimur, quæ Christus repudiari vult, nempe quæ pugnent cum lege diuina. Non enim eiusmodi nos Traditio-

Traditiones tuemur, sed eas quæ rectissimæ sunt & auctoritatem etiam habent diuinam. Quare neque in illud etiam præceptum: *Non addetis, &c.* ea ratione quicquam committimus. Non enim addere & detrudere, hoc & similibus locis intelligitur, nisi is qui aliquid contra Deilegem vel doctrinam, aut agit, aut agere prætermittit. Aliàs nec Prophetis post Moysen, nec Apostolis post Evangelistas scribere quicquam licuisset. Quare de re quoniam aliis etiam in locis multa contra Sectarios ad explanationem eius præcepti, de non addendo, disputauimus, non est operæpretium hîc plura dicere.

Deut. 12.

^a In Apolog. præfertim de idololatria & in confutatione spongiæ Herbrandi, cap. 2. & in tractatu, itemq; Apolog. de sacris. Missæ, ca. 4. probat. 3.

PROBATIO II.

SECUNDA probatio. Si fidei ac religionis negotium doctrina tantum scripta contineretur, magnum hæreticis ad errores in Ecclesiam inuehendos pateret ostium. Sed, ut argumento suo secundo hæretici ipsi sumunt, credendum non est, Apostolos usque ad eò apertum ostium erroribus reliquisse. Ergo minimè existimandum est, eos tradidisse omnia scripto. Id confirmatur. Nam doctrina Scripturæ, cum (ut suprâ conuicimus) obscura sit, & multis literis inclusa, quæ neque declarare palam seipsa, neque in controuersia tueri aduersus nouarum interpretationum corruptelas potest; facillimè à contentiosis calidisque ingeniis adulteratur. Contrâ verò Traditio successione continua uiuit in animis fidelium semper, inprimisque Catholicorum Doctorum, qui à Maioribus illam acceperunt. Proinde ab hæreticis reici quidem nequiter Traditio Ecclesiæ communis potest: adulterari autem & corrumpi, sicut Scriptura, non potest.

Parte V. probat. I.

Scripturam multo quam Traditione facilius ab hæreticis adulterari possent.

Id probatur ab ipsa experientia.

^b Lib. 3, hist. cap. 32.

Cuius rei argumentum clarissimum est, quod Egesippus, referente^b Eusebio, scribit, quo tempore superstitionibus adhuc Apostolis uiuæ uocis Traditio magis uigebat, eo virginem mundam & immaculatam mansisse Ecclesiam; *uerbi*

verbi Dei temeratoribus aut nusquam omnino exstantibus, aut certe delitescantibus. Vbi verò Apostolorum chorus, & omnis ætas illa, qua à Domino susceperat viua vocis auditum, de hac luce decessit, tunc, velut in vacuum domum, falsa doctrina impium se immersisse errorem; & tanquam nullus iam diuini sensus defensor existeret, nudato, ut aiunt, capite corripientes verba mendacij oppugnare Apostolicam veritatem hæreticos cepisse.

Item huic rei argumento est omnium hæreticorum institutum, quibus nisi Ecclesiastica Traditio tam esset contraria, tamque Scriptura facilis ad corrupendum, non illi tantoperè omnem Traditionem execrarentur & amplecterentur solam Scripturam. Videas, inquit Vincentius Lyrinensis, illos volare per singula quæq; sacra legis volumina, per Moysis, per Regnorum libros, per Psalmos, per Apostolos, per Euangelia, per Prophetas. Sive enim apud suos, sive alienos, sive priuatim, sive publicè, sive in sermonibus, sive libris, sive conuiuiis (videtur de nostris in Germania Sectariis loqui) sive in plateis, nihil vnquam de suo proferunt, quod non etiam Scriptura verbis adumbrare conentur. Et paulò post: Sciunt enim factores suos nulli ferè placituros, si nudè & simpliciter exhalentur. Atque idcirco illos cælestis eloquij verbis velut quodam aromate aspergunt. Et post aliqua: Quònam modo igitur Catholici, in Scripturis sanctis veritatem à falsitate discernent? Diuinum, inquit, Canonem secundum vniuersalis Ecclesie Traditiones, & iuxta Catholici dogmatis Regulas interpretentur. In eandemque sententiam multa præclare Diuus^e Hilarius & Irenæus scripta reliquerunt. Quocirca meritò Tertullianus in libro de Præscriptione hæreticorum monet, aduersus illos Traditione magis quàm Scriptura agendum esse. Et Ignatius apud Eusebium ea ratione docet hæreticorum vitari posse contagia, si diligentius Traditioni inhæreamus, Quod idem pluribus argumen-

Cc tis

^e Ad Constantium.
^d Lib. 1. c. 1. & 1. 3. c. 2. & 3.
^e Lib. de Præscript.
^f Apud Euseb. lib. 3. cap. 36.

tis Vincentius Lyrinensis, in libro illo suo pulcherrimo sapienter admodum ostendit.

*Responsio ad
11. argumentū
hæreticorum.*

EX QVIBVS secundum illud hæreticorum argumentum facillè refutatur. Nam sine comparatione vlla plures hæretici sunt atque fuerunt, qui Scriptura ad errorem abuterentur, quàm qui comminiscerentur falsas Traditiones. Et nos non vanas atque Apocryphas tuemur Traditiones, sed illas tantùm, de quibus legitima via rationeque (iudicio Ecclesiæ) constiterit.

*In exam. fess.
4. Concil. Trident.*

Ac est planè vanissimum figmentum, quod Kemnitius contendit, errores eos, qui ante scriptam legem circa verum Dei cultum religionemque irrepsere, prætextu Traditionum susceptos ab hominibus atque defensos fuisse. Vbinam enim hoc iste legit? Certè in libro Sapientia origo idololatriæ, quæ temporibus illis longè lateque serpsit, non aliqua ementita Traditio, tanquam à primis Patriarchis accepta, esse dicitur, sed aliæ causæ eius erroris fuisse narrantur. Quanquam si maximè homines illi Traditionem etiam Maiorum, ad erroris prætextum commenti sint, quid hoc, obsecro, nobis obstat? An inde statim consequitur, pari modo posse communi errore ab Ecclesia ipsa probari & retineri commentitias Traditiones?

Cap. 13. & 14.

Loco citat.

Sic & illud etiam est Kemnitij figmentum, quòd ait, eo consilio à Moyse & ab aliis deinceps doctrinam cœlestem diuinitus mandatam literis fuisse, vt Scriptura sola vnoquoque tempore esset fidei norma, neque vllus locus Traditionibus relinqueretur, ex quo homines occasionem sumere possent commentitias Traditiones fingendi: itemque vt non foret opus præter Scripturam ipsam peculiaribus porrò reuelationibus. Hæc dico à Kemnitio non probari, sed fingi. Primùm enim, quòd post scriptam legem

legem nullæ fuerint, communi iudicio illius Ecclesiæ veteris, bonæ ac probatæ Traditiones, quæ vel ad cultum, vel ad sententiam & interpretationem legis, de fide præsertim in Christum, pertinerent; prorsus falsum est. Superpetebat enim procul dubio remedium aliquod sceminae proli, etiam post scriptam legem, ad expiationem peccati originalis: neque vsquã tamen id remedium scriptum in veteri Testamento reperitur. Item commemorat (vt alia omittamus) & laudat Scriptura Traditiones plures non scriptas Rechabitarum. Neque certè etiam dubitandum est, quin orandi institutum pro defunctis ex maiorum Traditione Machabæi acceperint: cum in lege quidem nihil ea de re sit scriptum. Deinde si libri veteris Testamenti eo consilio scripti fuerunt, vt præterea non esset opus reuelationibus; quò factum est, vt post scriptã etiam legem nunquam Prophetæ & Prophetiæ defuerint?

Scripturæ igitur veteris aliæ procul dubio causæ fuerunt. 1. Vt ea etiam ratione, per se quoque optima, hominum salutis consuleretur. 2. Vt ad plures cognitio cœlestis doctrinæ, propius imminente tempore gratiæ, facilius deriuari posset. 3. Vt quia latissimè patebat ratio eius legis quam Deus per Moysen sancire stabilireque voluit, descripta esset in promptu. 4. Vt, vel ipsis Iudæis inuitis, Christianus populus aliquando copiam eius doctrinæ haberet ad comprobandam illius etiam auctoritate atque antiquitate rationem Christianæ doctrinæ tanquam ex suo quodam teste & typo, &c.

Quod verò alij hæretici in illo secundo argumento addebant, Traditiones nimirum Ecclesiasticas clanculariam, ac proinde falsam doctrinam redolere; id vanissimè ab illis dicitur. Aliud enim est, celari omnino doctrinam

Ierem. 35.

1. Machab. 12.

Scriptura Veteris Testamenti causa.

Traditionum doctrinam non esse clanculariam.

(quod hæretici interdum faciunt, ne illorum errores à doctioribus redarguantur) aliud, non passim vulgari to- tam scripto, sed apud doctiores capita quædam conser- uari, aliisque non nisi habita ratione personarum & loci & temporis patefieri: id quod iam iam probabimus, plu- rimum expedire.

PROBATIO
III.

*Oportuisse ad
doctrinam conser-
uationem & ma-
iorem voce
quædam ab A-
postolis tradi.
g. Lib. 3. de lo-
cis Theolog.
cap. 3.*

*h. In Psal. 2.
i. Homil. 5. in
Numer.*

4. Esd. cap. 14.

TERTIA probatio. Doctrina cœlestis eo modo fuit ab Apostolis Ecclesiæ tradenda, quo pura conseruari commodissimè possit, vt ipsi etiam vrgent hæretici. Sed ralis omnino moduserat, vt non omnia Apostoli scripta traderent, sed quædam tantummodo viua voce. Ergo confitendum est, sic ab Apostolis factum esse. Id verò & exemplis & ratione confirmamus. Exempla sanè quàm plurima refert^s Canus, ex quibus illud memorabile satis esse videtur, quòd toto tempore legis naturæ ante Moy- sen Ecclesia fidelium viuæ duntaxat vocis Traditionibus conseruata & gubernata est. Quod profectò Dei consili- um optima & congruentissima ratione carere nō potuit.

Sententia præterea non Hebræorum solùm, sed eti- am Diui^h Hilarij, & ⁱ Origenis est; Moysen non modò le- gem à Domino in montè accepisse, verùm etiam arcana quædam mysteria, quæ ad legis interpretationem & ex- positionem pertinerent; iussùmque fuisse, vt legem qui- dem ipsam scriberet, illius autem interpretationem vi- ua tantùm voce ministro suo Iosue secretò traderet, vt is deinceps cum sacerdotibus aliis similiter eam commu- nicaret, perpetua vt Traditione apud illos conseruaretur. Cui sententiæ consentaneum est, quod de Deo legi- mus in libro quarto Esdræ. *Enarraui, inquit, Moysi mirabi- lia multa, & præcepi ei dicens: Hæc in palam facies verba, & hæc abscondes.* Quod certè diuinum consilium (verum enim ab illis Patribus, atque etiam in eo libro Esdræ, licet non planè

planè Canonico, narrari videtur) ratione similiter care-
re minimè potuit. Nec, si occasione diuini eius consilij
Hebræi Thalmudici ad fingendum postea falsas Tradi-
tiones quasdam abusi sunt, idcirco sua veris Traditioni-
bus, quæ essent communi iudicio populi Dei probatæ,
periit (illo tempore) auctoritas. Vt neque idè Scriptu-
ra suam amittit auctoritatem, quoniam sine compara-
tione plures illius nomine quàm Traditionum titulo ad
patrocinium erroris sunt abusi: magna profectò, vt sit
impudentia Kemnitij, quòd similiter ad Traditiones cõ-
muni Ecclesiæ Catholicæ iudicio probatas pertinere illa
velit, quæ in commentitiis quibusdam Thalmudicorũ
Traditionibus meritò reprehendi possunt.

Sed omissis veteribus exemplis, ostendamus rationi-
bus, quam ob rem oportuerit, vt aliqua per Apostolos
vix duntaxat voce traderentur. Primum, maiori certè
in pretio ac veneratione habetur doctrina sacra, dum
non omnia illius capita quibusuis de media plebe homi-
nibus scripto euulgantur, sed aliqua apud doctiores, ve-
lut thesauri quidam reconditi custodiuntur, vt ea, quæ
scripta sunt, facilius illi, vbi, & quãdo, & quibus opus est,
exponere possint. Qua sanè ratione Diuus^k Basilius, atq;
etiam^l Origenes auctoritatem Traditionum Apostoli-
carum nõ scriptarum probant, eandemq; exemplo Mo-
sis confirmant, qui nec omnibus omnino loca omnia
templi patere olim voluerit, *Probè gnarus, inquit Basilius,*
ei quod conculcatum est, & per se apprehendi potest, imminere
contemptum: quod verò remotum est ac rarum; ei naturaliter
quodammodo esse coniunctam admirationem. Sic etiam Diuus
Paulus delectum non mediocrem habebat earum per-
sonarum, quibus essent exponenda diuina mysteria, ne
omnia promiscuè omnibus euulgarentur.^m *Non iudicani,*

Cc 3 inquit,

*In maiori Ge-
neratione ha-
beri doctrinã,
qua non omni-
bus passim vul-
gatur.*

*¶ Lib. de Spir.
sancto, c. 27.
/ Homil. 5. in
Num.*

m 1. Cor. 2.

inquit, *me scire aliquid inter vos, nisi Christum & hunc crucifixum: SAPIENTIAM autem loquimur inter perfectos.* Quam etiam in docendo discretionem Timotheo cōmendat: *Formam, inquit, habe sanorum verborum, & que audisti à me per multos testes, hæc commenda fidelibus hominibus, qui IDONEI erunt, & alios docere.* Atq; id ipsum diligenter monet Diuus^p Dionysius. Neq; tamen id circo volumus, vt doctrinæ cœlestis Traditiones perpetuò vulgaribus hominibus ignotæ sint: sed ne, si omnis doctrinæ ratio exposita scripto atq; in promptu passim sit omnibus, contemptui pateat. Alioquî, vt postea dicemus, neminem sanè, cùm id est opportunum, celat Ecclesia Traditionum mysteria.

n 2. Tim. 1.

o 2. Tim. 2.

p Cap. 1. Eccl. Hier.

*Ex obscuritate
Scripturarum
colligi Traditio-
num neces-
sarietatem.*

Huc accedit, quòd Scripturam, sicut superius demonstrauimus, obscuram esse voluit Spiritus sanctus, nec id sine magna ratione: nec verò expediebat, vt iidem sacri auctores in suos ipsi libros scriberent commentarios clariore. Oportuit igitur, vt Scripturæ sensus genuinos & proprios Apostoli saltem viua voce traderent, vt de aure in aurem ad posteros quosq; fideles deriuarentur. Denique & hac ratione ordo Ecclesiasticæ Hierarchiæ longè melius conseruatur, si quod ad doctrinam adeoq; religionem attinet, inferiores à Maiorum & doctiorum Traditione pendeant. Quæ mihi satis esse videntur ad congruentiam quidem Traditionum ostendendam.

*Responsio ad 3.
argum. hæretico-
rum.*

EX QUIBUS etiam facilè tertium hæreticorum fundamentum refellitur. Nam quod aiebant, vix fieri posse, vt Traditione non immutetur atque corruptatur tandem doctrina, id profectò friuolum est. Non enim humana tantùm industria & cura conseruatum iri in Ecclesia Traditiones Apostolicas putādum est, sed eadem inprimis Spiritus sancti prouidentia singulari, qua regi-

*Non esse timē-
dum ne Traditio-
ne custodita
doctrina vel
intereat vel
corruptatur.*

tur

tur Ecclesia. Quocirca minimè timendum est, ne Traditionum doctrina intereat: non magis certè quàm ne Scripturam aliquando amittat Ecclesia. Quæ tamen ipsa, si humanam prouidentiam tantum cogitaremus, facilè etiam ita posset interire, quomodo pleraque veterum tum Philosophorum, tum Ecclesiasticorum etiam auctorum monumenta interierunt.

Ergo Deus, qui Traditionem fidei toto tempore legis naturæ absque vllis Scripturis conseruauit, nunc etiam & Scripturam & Traditionem haud difficiliter conseruabit in Ecclesia perpetuò. Vt interim taceam, eas Traditiones fidei, quas habemus non omnino nullis in Scripturis modo conseruari. Exstant enim sparsim certè in veterum libris & Conciliorum voluminibus, definitionibusque Pontificum, vt postea dicemus. Sed tamen dicuntur viua vocis duntaxat Traditiones, quia ab Apostolis certè ita scriptæ non fuerunt, vt cæteri libri Canonici, sed solùm viua voce pronunciata. Quod autem Kemnitius inculcat, memoriæ etiam causâ scripsisse Apostolos: id verò nihil planè Sectariorum causam contra Traditiones iuuat. Quid enim obstat, quò minus & ad vsum memoriæ certiore quædam Apostoli scripserint, & quædam etiam propter alias causas (de quibus dictum est) viua tantum voce tradiderint?

QVARTO loco Patrum, pro asserendis Traditionibus, auctoritas hæreticis opponenda est, vt illorum etiam fundamentum postremum, quod ex Patribus malè intellectis constituebant, ex iisdem Patribus refellamus. Diuus Dionysius Areopagita initio libri de Ecclesiastica Hierarchia expositurum se, quæ ad Hierarchicum Ecclesiæ ordinem spectant, præfatur, *secundum sacratissima eloquia & Traditiones*. Ex quo quidem genere pleraque de

Ita posse conseruari Traditionem, sicut Scripturam.

Traditiones Ecclesiasticas scriptis etiam conseruari.

PROBATIO IIII. ex testimoniis Patrum.

ritu

ritu & administratione Sacramentorum in illo deinceps libro docet, quæ nusquam sunt in sacris Bibliis scripta.

^a Apud Irenæum lib. 3. cap. 3.
^b Apud Euseb. lib. 3. hist. c. 36.

^a Clemens Romanus literas ad Corinthios scripsit: *Anunciāns, quam in recenti ab Apostolis acceperat Traditionem, ut de illo Diuus Irenæus disertis verbis testatur.* ^b Ignatius: *Facilius, existimauit, posse confutari hereses, si diligentius ac tenacius inhereatur Traditionibus Apostolicis, teste Eusebio. Quas Traditiones (inquit de Ignatio idem Eusebius) cautionis gratia, etiam scriptas se asserit reliquisse.* Et tamen vltq; adeo Kemnitius Traditionum odio obcæcatus fuit, ut negauerit, Ignatium eo ipso sensisse aliquas Apostolorum Traditiones præter Scripturam necessarias esse ad perfectionem Christianæ religionis. Quomodo autem id non sensisse Ignatium probat? Cùm enim, inquit, sub

In examine
fest. 4. Concil.
Trident.

titulo Traditionum non scriptarum multa peregrina & falsa obruderentur Ecclesiis, Ignatius iudicauit, necessariam esse scriptam demonstrationem, quæ Traditiones verè essent Apostolicæ.] Haecenus tantùm de eo testimonio Ignatij Kemnitius. Qui an non euidentissimè potius sese ipse redarguit, & testimonium confirmat à nobis adductum pro Traditionibus? Si enim illæ Traditiones ab ipsis Apostolis iam scriptæ extabant: quorsum Ignatius iudicauit necessarium esse, ut cautionis gratia, etiam scriberentur? Porro sæpe quoq; idem ^c Ignatius à Traditionibus est argumentatus. ^d Tertullianus similiter affirmat potius Traditione quàm Scripturis contra hæreticos agi oportere, ipseq; multas in alio loco ^e Traditiones Apostolicas (præsertim de Baptismo & Eucharistia) non scriptas asserit & enumerat. ^f Irenæus: *Traditionem, inquit, Apostolorum in toto mundo manifestatam in Ecclesia licet perspicere omnibus, qui vera velint audire.* Loquitur autem de Traditione, quam paulò antè ^g dixerat obicien-

^e In epist. ad Philadelph. & in epistol. ad Heronem.
^d In lib. de Præscript.
^e In lib. de Corona militis.
^f Lib. 3. cap. 3. initio.

^g Eodem lib. c. 2. in fine.

obiiciendam quoque præter Scripturam hæreticis esse, ut
^h supra etiam notauimus? Item inquit: *Quid autem si ne-
que Scripturas quidem Apostoli reliquissent nobis? Nonne
oportebat ordinem sequi Traditionis quam tradiderunt eis, qui-
bus committebant Ecclesias?* Quo certè loco de Traditione
tantum illa, quæ est in ipsa Scriptura sacra minimè lo-
quitur, Irenæus: Siquidem apud quoscunque hæreticos
etiam reperire licet ipsam Scripturam atque adeò Tradi-
tionem, ut in Scriptura continetur. At veritatis Tradi-
tionem quam Irenæus hîc dicit esse in Ecclesia; in ea tan-
tummodo (*quasi in quodam depositorio diuiti*) ut antea ibi
dicit, ab Apostolis relictam esse censet. Ac est contra
Kemnitij aliorumque Sectariorum cauillationes hoc
loco obseruandum, ad Traditionum auctoritatem te-
stimonio Irenæi, Tertulliani, & aliorum Patrum confir-
mandam, omnino nihil interesse, in quibusquæstioni-
bus hi Patres putarint Traditiones Apostolicas hæreti-
cis opponi debere: postquam certè constat, eos à Tradi-
tione argumentandum esse censuisse, non modò, ut illa
in ipsis Scripturis continetur, sed maximè etiam, ut con-
seruatur testificatione communi Ecclesiarum & mini-
strorum Ecclesiasticorum, qui legitima serie in Aposto-
lorum locum succedunt. Inde enim euidentissimè conse-
quitur, sententiã Irenæi, Tertulliani & aliorum Patrum,
ea omnia dogmata necessariò recipienda esse, quæ com-
muni illa testificatione ministrorū & Ecclesiarum, tan-
quam ab Apostolis accepta traduntur, siue illa quidem
alioquid demonstrari etiam possint ex Scripturis, siue non
possint. Nam si testificatio eiusmodi communis Eccle-
sia, iudicio Patrum, per se quoque ipsa est infallibilis, ido-
neaque, ut in primis præter Scripturam hæreticis oppo-
natur: necesse est profectò, ut eorundem Patrum iudicio,

D d certa

h Parte V. pro-
batione 1. sub
finem.
• Lib. 3. c. 4.

*In testimonio
Patrum, qua
pro Traditio-
nibus afferun-
tur, quid cõtra
Sectariorum ca-
uillationes ob-
seruandum.*

certa sint atque infallibilia quæcunque dogmata ab illa eadem communi Ecclesiæ restificatione tradantur. Quare diligenter animaduersa, cauillationes Sectariorum, quibus se in hac quæstione à quibusdam Patrum testimoniis expedire conantur, facile omnes refutari possunt. Porro^k Cyprianus aquam miscendam vino esse in calice ex Christi institutione probat: quæ tamen institutio nunquam scripta reperitur: licet Kemnitius (fortè somniās) affirmet, mixtionis huius Traditionem scriptam existare. Origenes: *Eucharistia*, inquit, *percipienda, vel eo ritu quo geritur, explicanda, & eorum quæ geruntur in Baptismo, verborum gestorumq; & ordinum, atq; interrogationum, & responsonum, quis facile explicet rationem? Et tamen hæc omnia, inquit, implemus & exequimur, ut à magno Pontifice (Christo) & eius filiis (Apostolis) tradita & commendata suscepimus.* Acrursus in alio loco: ^m *Quoties hæretici, inquit, Canonicas proferunt Scripturas, videntur dicere; Ecce in domibus est veritatis. Sed nos illis credere non debemus, nec exire à prima & Ecclesiastica TRADITIONE, neq; aliter credere, nisi quemadmodum per successionē Ecclesiæ Dei tradiderunt nobis.* Item Diuusⁿ Basilius: *Apostolicum, inquit, arbitror esse, etiam in nō scriptis Traditionibus perseuerare. Laudo enim, inquit^o Apostolus, vos, quòd omnia mea meministis, & quemadmodum tradidi vobis Traditiones continetis, & obtinetis^p Traditiones quas accepistis siue per sermonem siue per epistolam.* Nec minus sanè vel luculenta, vel grauis in eundem locum Apostoli Diui Chrysoptomi oratio est. *Hinc patet, inquit, quòd non omnia per epistolam Apostoli tradiderint, sed multa etiam sine literis. Eadem verò fide digna sunt tam illa quàm ista. Itaque Traditionem Ecclesiæ, fide dignam, putamus. Traditio est: nihil querat amplius. Hactenus Chrysoptomus.* Item^r Augustinus: *Multa, inquit, non inueniuntur in literis Apostolorum,*

¶ Lib. 2. ep. 3. ad Cæcili.

Kemnit. in examine sess. 4. Concil. Trid. 1. Homil. 5. in Numer.

¶ Tracta. 29. in Matth.

¶ Lib. de Spir. sancto, c. 29. ¶ 1. Cor. 11.

¶ 2. Thess. 2.

¶ Homil. 4. in 2. epistol. ad Thessal.

¶ Li. 2. de Baptif. contra Don. c. 7.

rum, & tamen quia custodiuntur per uniuersam Ecclesiam non nisi ab ipsis tradita & commendata creduntur. Quod & sæpissimè Augustinus aliàs repetit. Hieronymus passim contra Vigilantium Traditionem nō scripta nititur. Itemque contra Luciferianos: ubi inter cætera hæreticos non esse rebaptizandos ait; *Quoniam ita, inquit, nostri tradidere maiores.* Ibi etiam Aduersario concedit, *multa in Ecclesia per Traditionem, qua scripta non sunt, auctoritatem sibi præscripta legis usurpare posse.* Ambrosius quoque idem omnino agnoscit. Et Orthodoxa est planè (ne omnes recenseam) illa Diui^v Ioannis Damasceni sententia: *Multa, inquit, sine scripto nobis Apostoli tradiderunt.* Huc & Conciliorum auctoritas accedit, quorum quidem definitiones magna ex parte Ecclesiastica Traditione nituntur: ut præsertim videre est in septima Synodo generali. Cuius in actione septima Traditiones Ecclesiasticæ probantur. Itaque non immeritò huiusmodi etiam Traditionum assertio in Concilio Tridentino sub anathemate confirmata est.

Nunc breuiter ad auctoritates Patrum, quas pro hæreticis quarto loco posuimus, respondendū est, quod facile à nobis iam fieri poterit, quandoquidem eorundem ipsorum Patrum, quos perperam nobis obiiciunt Sectarij, testimonia pro Traditionum auctoritate clarissima protulimus. Igitur quod ad priorem locum Augustini attinet, de his ille rebus ibi loquitur, quæ ad personam Christi & gesta pertinebant, non de omnibus omnino Christianæ doctrinæ capitibus. In posteriori autem loco non est intelligendus excludere Traditiones, quas aliàs passim commēdat, sed sensus Augustini verborum est, in rebus fidei controuersis argumentandum esse ex Scripturis, vel ex iis principiis certè, quæ eandem cum

Vide supra parte V. probatione 2.

Serm. 34, qui est de quadragesima.
Lib. 4 fidei Orthodoxæ, cap. 13.

Sessione 4.

Responsio ad testimonia Patrum, quibus abutuntur hæretici contra Traditiones.

Vide supra in argumento hæreticorū 4.

Scripturis, hoc est, quæ diuinam habent auctoritatem, non ex aliis vanis aut rationibus aut coniecturis. Atque eadem Diui Hieronymi mens est. Nam si is Traditiones alias, præter vanas, quæ cum veritate Scripturarû & doctrinæ Ecclesiasticæ pugnât, reiicere voluisset, nunquam Ecclesiastica Traditio aduersum Luciferianos & Vigilantianos passim, vt fecit, egisset. Tantundem de Origene dictum sit. Non enim is de earum Traditionum fide dubitat, quas Scriptura commēdat, hoc est, quas Ecclesia legitimè recipit, sed de aliis argumentis, quæ diuina non nituntur auctoritate. Atque, vt superius etiam notabam, quemadmodum Theologi dicere solent, cum in Scriptura vni tantum diuinæ personæ attribuitur aliqua absoluta perfectio, non excludi ab ea perfectione personas alias eiusdem naturæ, sed tantummodo creaturas: ita Patres, si quādo solius Scripturæ auctoritatem idoneam esse ad fidem faciendam pronūciant; Traditiones ab Ecclesia receptas, quæ eiusdem sunt cum Scriptura auctoritatis, nempe diuinæ, minimè excludi volunt, sed aliâ humana priuatæque auctoritatis vel testimonia vel argumenta. In quam planè sententiam Augustinus inquit: Non audiamus: Hoc dico, Hæc dicis. Sed audiamus: Hæc dicit Dominus. Atque eo sanè modo & Constantini testimonium, quod in illo quarto hæreticorum fundamento referebamus, & à Caluino in primis vrgetur, accipi debet. Vbi tamen, textus Theodoretæ non habet *plenè* sicut Caluinus recitat, sed *planè* (ααφῶς). Et verò, vt rectè Melchior Canus notat, licet Constantinus aliquid illa oratione asseruisset falsum, tamen non propterea debuisset illico à Concilij Patribus interpellari. Dissimulant enim illi prudenter aliqua, quæ non sunt definitionibus fidei factura aut detractura fidem.

R E S T A T

Parre V. probatione 2.

August. lib. de vnit. Eccl. c. 3. Similiter loquuntur Hieronymus in Psalm. 86. Chrysof. homil. 13. in 2. Corint. &c. Theodor. li. 1. cap. 7. Lib. 3. de locis cap. vlt.

RESTAT nunc, vt breuiter expediamus postremum illud caput de Traditionibus propositū, qua videlicet ratione certò dignosci queat Apostolica Traditio. Quā ad rem quatuor quasi viæ certissimæq; Regulæ communiter tradi solent. Prima est in Ecclesiæ auctoritate sita. Nam si quid illa tanquam Apostolicam Traditionem recipit; idque fidelibus omnibus, vt credatur proponit, sine vlla dubitatione pro Apostolica Traditione recipiendum est. Sic Patres in septima Synodo imaginum venerationem, vt ab Apostolis traditam probauerunt. Quod si verò obiicias: Ecclesiam ex Apostolica Traditione iudicare debere, tãquam ex vna quadam definiendi Regula; ac proinde illius munus non esse, quæ sit Apostolica Traditio determinare: facillimè id quidem expeditur. Sicut enim Ecclesia ex Scriptura iudicat, nec tamen idèd (vt suprà declarauimus) incommodum est, illam ipsam quoque, quæ sit Scriptura sacra, determinare; ita etiam nullum incommodum censi debet, quod eadem Traditiones Apostolicas iudicet, ex quibus fidei controuersias determinet. Vtrumq; enim Spiritu sancto suggerente certissimè facit.

Secunda Regula sumitur ex Patrum sententia concordi, idque dupliciter. Vno modo, si illi omnes recipiant dogma aliquod, tanquam de fide, contrariumque damnent vt hæreticum. Altero modo, si expressè etiam asserant, sententiam aliquam, seu institutum, esse Apostolicam Traditionem. Quod enim alterutro modo aut utroque illi asseuerant, nec in Scripturis alioquè est expressum; credendum est, ex Traditione manare Apostolica. Non enim possunt omnes errare, vti paulò post ostendetur. Ac priori quidem modo sententiã Patrum per Traditionem constat perpetua virginitas sanctissimæ

III.

Traditio Verè Apostolica, quo modo dignoscenda: quam ad rem 4. assignatur Regula.
Regula I.

7. Synod. acti. 6.

Non esse incommodum, quòd Ecclesia iudicet de auctoritate ipsius Traditionis, ex qua item determinare conueniam debet.

Regula II.

III
 Regula III. Tertia Regula est, communis consensus fidelium, si quid illo approbati constat, quod alioquã Scriptura non tradit; præsertim si maius quiddam & excellentius id est, quàm ut humana auctoritate constitui poterit. Quæ enim eiusmodi sunt, credendum est, Apostolos diuinitus inspiratos Ecclesiæ tradidisse. Quo sanè pacto per Traditionem probari potest auctoritas, quam habet Ecclesia dispensandi in votis & relaxandi iuramenta. Itemque diremptio matrimonij rati per votum solenne religionis, &c.

Regula IIII.

Lib. 4. de bapt. contra Donatist. c. 24. Vide etiã epist. 118. ad Ianu. c. 5. ubi in solèntissimam infamiam esse dicitur de iis rebus disputare, quas vniuersa Ecclesia vsurpat.
 Lib. 3. de locis, cap. 4.
Quis illarum quatuor Regularum sit vsus.

Quarta eaque latissimè patens Regula est, quam Diuus Augustinus, magno Orthodoxorum omnium consensu, tradit: *Quod vniuersa, inquit, tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi ab Apostolica auctoritate traditum, rectissimè creditur.* Ac ratio est manifesta. Quia si ante quemcunque vel Patrem vel Concilium mentio alicuius vel dogmatis vel instituti facta in Ecclesia est, initium sine dubio habuerit oportet ab Apostolis. Huius generis sunt ordines minores, Ieiunium quadragesimæ, & similia, de quibus rebus rectè mihi inter cæteros Melchior Canus scripsisse videtur.

Illud tantummodo hoc loco addam: quum dicimus, quatuor has esse Regulas cognoscendarum Traditionum, non hoc ita intelligendum esse, quasi velimus aliquas esse Traditiones, quæ tantum ex vna vel ex altera eiusmodi Regularum constant (constant enim ferè omnes ex illis omnibus) tantum volumus, quamlibet earum Regularum esse ad Traditionem Apostolicam cognoscendam per se sufficientem. Quo fit, ut certiores sint Ecclesiæ Traditiones, quòd ex illis Regularum
 lis

lis ferè omnibus sunt compertæ. Atque hæc quidem de Traditionibus nunc sufficient.

DE CONCILIIIS.

DEINDE dicendum est de Conciliis, primùm, quæ illorum sit ratio & varietas, tum quanta auctoritas in definitione fidei.

SYNODI vel Concilij nomine intelligimus generatim loquendo Episcopos vel Sacerdotes in vnum locum conuenientes ad constituendum de negotiis Ecclesiasticis, quæ ad religionem pertinent, hoc est, de fide aut cultu, aut moribus. Porro Conciliorum triplex genus est. Alia sunt Oecumenica siue vniuersalia. Alia prouincialia. Alia Episcopalia.

VNIVERSALIA Concilia dicuntur ea, quæ coguntur summi Pontificis auctoritate, præcipuos Ecclesiæ Prælatos, hoc est, Episcopos, & iis superiores Antistites conuocantis. Nec verò est opus, vt omnes omnino euocet; multo que minus, vt omnes veniant. Satis fuerit magnam partem illorum euocari atque congregari, vt rectè ^a Canus & Ioannes ^b Turrecremata declarât. Potest autem ac solet Pontifex alias graues personas Ecclesiasticas (cuiusmodi sunt Generales religionum) vt in Concilio sententiam dicant accersere, tamen si Episcopi non sint. Itemq; adhibentur alij docti viri Ecclesiastici, tantum vt de rebus tractandis differât. De quibus & aliis id genus rebus, quæ ad formam ac modum Concilij vniuersalis pertinent, copiosè sanè ac diligenter scriptum est à ^c Turrecremata. Quod autem volunt Sectarij Laicos etiam homines sacrarum literarum peritos in Concilio vniuersali adhibendos esse, id quidem prolixa refutatione non indiget.

I.
Conciliorum ratio & varietas.

Concilia vniuersalia.

^a Lib. 5. de locis c. 2.
^b Lib. 3. de Eccl. c. 16.

^c Lib. 3. de Eccl. cap. 6. & seq.

Quid